

Gris: Adferd og velferd

I dette oppdraget lærer du hva som er normal adferd for griser og hvordan vi kan se om de har det bra.

VANSKELIGHETSGRAD
Medium

KATEGORI
Dyr og gårdsliv

TIDSBRUK
Lang

FARGE
Blå

Les mer på
4h.no

Beskrivelse av oppdraget

Oppdragsserien «Gris» er en serie som handler om husdyret gris i landbruket. Dersom du søker på oppdrag tagget med «gris», ser du alle oppdragene i serien.

Det er viktig for dyra, bøndene og forbrukene at griser har det bra og har mulighet for å kunne oppføre seg så naturlig som mulig på gården. Det kalles god dyrevelferd. I Norge har vi strenge regler for å sikre god dyrevelferd i landbruket. Bonden må ha kunnskap om stell av dyr og hva skal til for å gi dyr god velferd. Det er Mattilsynet som kontrollerer om bønder følger regelverket og om husdyr har det bra på gården.

Den ideelle velferden for husdyr kan oppsummeres i det vi kaller **de fem friheter**:

- Frihet fra sult, tørst og feilernæring
- Frihet fra fysisk ubehag
- Frihet fra smerte, sykdom og skade
- Frihet til å utøve normal atferd
- Frihet fra frykt og stress

For at en gris skal trives, må den få dekket sine grunnleggende behov. Griser er sosiale flokkdyr og er aktiv på dagen. De liker å gjøre de samme aktivitetene samtidig. Griser bruker mesteparten av tiden de er aktive til å søke etter mat ved å rote i jorda. De er veldig nysgjerrige, med en stor trang til å undersøke omgivelsene. Men hvis grisene begynner å kjede seg, da kan de begynne å stresse og irritere seg over hverandre som kan lett føre til halebiting.

De fleste griser i Norge bur inne i et **grisehus** eller **fjøs**. Fjøset er delt i **binger**. En **besetning** består av alle griser på gården. Griser trenger et godt levmiljø som gir hver gris mulighet til å hvile på et fast underlag og materialer til å rote i og undersøke med trynet sitt. Grisene må også ha god tilgang på rent fôr og vann og ellers får godt tilsyn og stell.

Utstysliste

- Kjeledress
- Gummistøvler

Hva skal du gjøre i oppdraget?

Bruk tekst og lenker for å lære mer konkret om hva griser trenger for å sikre god dyrevelferd. Hvordan kan man innrede fjøset og binger slik at alle griser har det bra?

Besøk fjøset og observer hvordan grisen oppfører seg mot hverandre. Avklar med bonden i forkanten hva du trenger og hvordan du skal oppføre deg for å unngå at du tar med deg smitte inn i grisehuset. Er det tegn på halebiting? Har grisene krøll på halen? Klarer du å se forskjell på adferden til grisen om de har god eller dårlig plass i bingen? Kan du se om de fem frihetene er oppfylt?

Dersom du har mulighet, kan du også besøke en gård der grisene går ute på friland. Hvordan er atferden av frittgående griser i sammenlikning med griser i fjøset?